C U R T E A D E A P E L B Ă L Ț I

Dosarul nr.21rji-260/2024

Prima instanţă:
Judecătoria Soroca, sediul Central
Judecător: Lina Popescu

D E C I Z I E
În numele Legii
30 aprilie 2024
mun.Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Dumitru Puşca
Judecătorii: Ruslana Burdeniuc, Angela Revenco

a examinat în ordine de recurs, recursul avocatului Iana Lichii în interesul condamnatului Moraru Serghei, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central din 06.03.2024, prin care a fost respinsă cererea avocatului Iana Lichii în interesul condamnatului Moraru Serghei privind înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsa închisorii cu una mai blândă în temeiul art.92 Cod penal,

Asupra recursului, în baza materialelor din dosar şi argumentelor prezentate în şedinţă, Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi,

c o n s t a t ă :

Prin sentinţa Judecătoriei Soroca (sediul Floreşti) din 02.03.2021, Moraru Serghei ***** a fost condamnat în baza art.171 alin.(2) lit.b), b^2), art.172 alin.(2) lit.b), b^2), art.84 alin.(1) din Codul penal la 10 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul Central din 26.10.2022, menţinută prin decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Bălţi din 19.12.2022, în condiţiile art.473/4 alin. (4), (6) din Codul de procedură penală, termenul pedepsei definitive, stabilit lui Moraru Serghei, i-a fost redus cu 573 zile pentru deţinerea în Penitenciarul nr.17 Rezina (în perioada 05.05.2020- 07.12.2020); în Penitenciarul nr.11 Bălţi (în perioada 02.03.2021-16.08.2021, 25.08.2021-17.01.2022); în Penitenciarul nr.6 Soroca (în perioada 17.01.2022-16.05.2022, 20.06.2022-

19.10.2022) în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 27.02.2023 în baza art. 473/4 alin.(4) CPP s-a redus termenul de pedeapsă cu 24 zile.

La 02 februarie 2024, în adresa Judecătoriei Soroca (sediul Central) a parvenit cererea avocatului Iana Lichii privind aplicarea prevederilor art.92 Cod penal în privința condamnatului Moraru Serghei.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca, sediul Central din 06.03.2024 s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea avocatului Iana Lichii privind înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă în temeiul art.92 din Codul penal în privința condamnatului Moraru Serghei.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, aceasta în termen la data de 18.03.2024 a fost contestată cu recurs de către avocatul Iana Lichii în interesul condamnatului Moraru Serghei care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central din 06.03.2024, cu aplicarea prevederilor art.92 Cod penal și înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în privinţa lui Moraru Serghei.

În motivarea recursului a invocat argumentele ce urmează:

- din materialele dosarului personal al condamnatului Moraru Serghei reiese că ultimul a executat partea stabilită de pedeapsă în mod obligatoriu de art.92 alin.(2) din Codul penal;

- conform Extrasului din procesul verbal al Comisiei Penitenciarului nr.6 Soroca, Moraru Serghei a fost prezentat la comisia Penitenciarului nr. 6 Soroca la 25.01.2024, în urma căreia membrii comisiei au stabilit că acesta nu a realizat programul individual de executare a pedepsei, l-au caracterizat ca satisfăcător şi, ca urmare, au respins cererea condamnatului în expedierea materialelor în instanţa de judecată pentru examinarea posibilităţii aplicării prevederilor art.92 din Codul penal;

- o analiză a conţinutului dosarului personal a lui Moraru Serghei în coraport cu concluzia Comisiei penitenciarului şi închierea Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 06.03.2024 precum că condamnatul Moraru Serghei se caracterizează ca satisfăcător, dar nu a realizat programul individual de executare a pedepsei şi, ca consecinţă, nu este în drept să pretindă la înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, este una incorectă potrivit formularului de stabilire a factorilor criminogeni şi factorii protectivi, în privinţa lui Moraru Serghei s-au stabilit factorii criminogeni: infracţiune săvîrşită în privinţa unui minor, pe parcursul pedepsei a fost sancţionat de 2 ori, nu participă la careva munci în penitenciar, refuză de a participa la anumite programe, iar ca factori protectivi au fost stabiliţi: dispune de loc de trai după eliberare, menţine legătura cu mama şi unii dintre fii, posedă abilităţi de muncă, a participat la mai multe

activităţi educative, a realizat programul de pregătire pentru eliberare condiţionată, a realizat programul „Cetăţenia Activă”, participă începînd cu 01.12.2023 la programul de modificare a comportamentului de agresiune sexuală, recunoaşte vina în comiterea infracţiunii, este la prima abatere conform sentinței;

- astfel, instanţa eronat a ajuns la concluzia că ultimul nu a realizat programul de pregătire pentru eliberarea condiţionată;

- ceea ce ţine de factorul criminogen că ultimul nu participă la careva munci în penitenciar, la materialele dosarului au fost anexate extrase din fişa medicală a bolnavului de staționar din 20.06.2022, 06.11.2023 la menţiunea recomandații curative şi de muncă e menţionat evitarea efortului fizic, cu diagnoza eventraţie ventrală p/o multicameralã. Gastrită cronică;

- potrivit caracteristicii eliberate de către Comisia Penitenciarului nr.6 Soroca, Moraru Serghei pe parcursul executării pedepsei penale, a fost sancţionat disciplinar de 2 ori, la moment sancţiunile disciplinare sunt stinse şi nu au careva efect;

- consideră că chestiunea în privinţa condamnatului Moraru Serghei, ce se referă la expedierea materialelor în instanţa de judecată pentru examinarea posibilităţii aplicării art. 92 din Codul penal, a fost examinată de către Comisia penitenciarului superficial şi în mod formal, fără a fi luate în calcul toate aspectele necesare;

- din materialele prezentate şi cele invocate de către părţi în şedinţa de judecată şi în închierea Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 06.03.2024, nu rezultă careva date relevante ce ar indica asupra imposibilităţii corectării lui Moraru Serghei fără executarea deplină a pedepsei cu închisoarea. De asemenea, administraţia penitenciarului nu a prezentat argumente incontestabile, care ar susţine poziţia că înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei cu una mai blândă în prezent este prematură sau contrară scopului pedepsei penale;

- deci, consideră că în privinţa condamnatului Moraru Serghei pot fi aplicate prevederile art.92 Cod penal-înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, nu are careva restricţii prevăzute de lege, întruneşte condiţiile stipulate în art.92 Cod penal, iar adaptarea socială a acestuia nu va rămâne a fi anevoioasă, cererea condamnatului privind înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă urmând a fi admisă;

- astfel, ponderea factorilor protectivi faţă de cei criminogeni, prevalează. Ba mai mult careva factori criminogeni nu au fost stabiliţi;

- mai mult ca atât, ultimul fiind la prima abatere, anterior nu a fost în conflict cu legea şi a recunoscut integral vina în cele comise;

- în această ordine de idei se concluzionează că Moraru Serghei a păşit pe calea corijării, a demonstrat un comportament şi o ţinută morală adecvată, a avansat spre remediere;

- totodată rezultând din textul legii, pentru eventuala înlocuire a părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă nu prevede că condamnatul urmează a întruni careva condiţii doar de a se ţine cont de comportamentul condamnaţilor în timpul executării pedepsei;

- consideră că scopul prestabilit al legii penale, vizat în norma art.61 CP, privind corectarea şi reeducarea lui Moraru Serghei va fi atins fără a-l supune pe acesta executării integrale a pedepsei închisorii, or, condiţia dată nu este oportună situaţiei de fapt;

- consideră că înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă va contribui la corectarea inculpatului, precum şi la prevenirea săvârşirii de către el a altor acţiuni infracţionale sau de alt ordin, dânsul fiind sub supravegherea organului de probaţiune şi sub pericolul de a reveni din nou în locurile de detenţie în caz dacă va mai admite acţiuni ce sunt incompatibile cu ordinea stabilită de lege;

- în timpul în care se află în Penitenciarul nr.6 Soroca şi alte penitenciare în care ultimul şi-a executat pedeapsa deţinutul a reevaluat scopul şi sensul vieţii, valorile morale umane şi interesul social al existenţei sale;

- conchide că corectarea şi reeducarea condamnatului este posibilă fără executarea integrală a pedepsei stabilite, ţinând cont de natura pedepsei stabilite condamnatului, de perioada executată, de comportamentul ultimului în timpul executării pedepsei.

Procedura înștiințării legale în instanța de recurs a fost executată (f.d.62, 63).

Potrivit prevederilor art. 447 alin. (1) Cod procedură penală: *„ recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces”.*

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursului, părțile nu au depus referință asupra recursului declarat.

Verificând argumentele invocate în recurs în raport cu materialele cauzei şi cu prevederile legii, Colegiul penal consideră cererea ca fiind una nefondată, urmând a fi respinsă cu menţinerea încheierii instanţei de fond din 06.03.2024 din următoarele considerente.

Conform art.449 alin.(1) pct.1 lit.a) CPP*, judecând recursul, instanţa respinge recursul, menţinând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.*

Potrivit art.469 alin.(1) pct.2 CPP, *la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume: înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă (art.92 din Codul penal).*

Colegiul penal consideră că, judecătorul la examinarea cererii avocatului Iana Lichii în interesele condamnatului Moraru Serghei privind înlocuirea părții din pedeapsa închisorii cu o pedeapsă mai blândă în temeiul art.92 Cod penal,

complet și obiectiv a cercetat circumstanţele cauzei, just, corect și legal ajungând la concluzia privind respingerea acestuia ca fiind neîntemeiată.

După cum denotă materialele cauzei, prin sentinţa Judecătoriei Soroca (sediul Floreşti) din 02.03.2021, Moraru Serghei ***** a fost condamnat în baza art.171 alin.(2) lit.b), b^2), art.172 alin.(2) lit.b), b^2), art.84 alin.(1) din Codul penal la 10 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul Central din 26.10.2022, menţinută prin decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Bălţi din 19.12.2022, în condiţiile art.473/4 alin. (4), (6) din Codul de procedură penală, termenul pedepsei definitive, stabilit lui Moraru Serghei, i-a fost redus cu 573 zile pentru deţinerea în Penitenciarul nr.17 Rezina (în perioada 05.05.2020-07.12.2020); în Penitenciarul nr.11 Bălţi (în perioada 02.03.2021-16.08.2021, 25.08.2021-17.01.2022); în Penitenciarul nr.6 Soroca (în perioada 17.01.2022-16.05.2022, 20.06.2022-19.10.2022) în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 27.02.2023 în baza art. 473/4 alin.(4) CPP s-a redus termenul de pedeapsă cu 24 zile.

La 02 februarie 2024, în adresa Judecătoriei Soroca (sediul Central) a parvenit cererea avocatului Iana Lichii privind aplicarea prevederilor art.92 Cod penal în privința condamnatului Moraru Serghei.

La caz, Colegiul penal reţine că, potrivit prevederilor art.92 alin.(1) CP, în privinţa persoanelor care execută pedeapsa cu închisoare pentru săvârşirea unei infracţiuni uşoare sau mai puţin grave şi grave, instanţa de judecată, ţinând cont de comportarea lor în timpul executării pedepsei, poate pronunţa o încheiere cu privire la înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă. Totodată, persoana poate fi liberată, în întregime sau parţial, de la pedeapsa complementară.

Raportând norma vizată la speţa dată, Colegiul penal constată că conform extrasului din procesul-verbal a Comisiei penitenciarului din 25.01.2024 s-a hotărât de a refuza în înaintarea demersului în instanța de judecată privind înlocuirea părții neexecutate de pedeapsa închisorii cu una mai blândă în temeiul art.92 CP, pe motiv că nu a realizat programul individual de executarea pedepsei (f.d.13).

La caz, la emiterea soluției pe caz, instanța de fond just a reținut, că condamnatul Moraru Serghei nu a realizat programul individual din motive independente, este caracterizat pozitiv, acesta a fost sancționat disciplinar de 2 ori, nefiind stimulat nici o dată, este caracterizat satisfăcător, inițiativă de evadare nu a avut.

La fel, instanța de judecată a constatat că condamnatul Moraru Serghei nu a realizat programul de adaptare la condițiile de detenție în mediu penitenciar din

motivul refuzului de participare, și nu a realizat programul de angajare în câmpul muncii din motive dependențe acestuia.

Totodată la aprecierea condițiilor privind înlocuirea părții din pedeapsa neexecutată cu o pedepasă mai blîndă, instanța de judecată a reținut că, potrivit formularului de stabilire a factorilor criminogeni și factorii protectivi, în privința lui Moraru Serghei s-au stabilit factorii criminogeni: infracțiune săvârșită în privința unui minor, pe parcursul pedepsei a fost sancționat de 2 ori, nu participă la careva munci în penitenciar, refuză de a participa la anumite programe, iar ca factori protectivi au fost stabiliți: dispune de loc de tari după eliberare, menține legătura cu mama și unii dintre fii, posedă abilități de muncă, a participat la mai multe activități educative, a realizat programul de pregătire pentru eliberare condiționată, a realizat programul „Cetățenia Activă", participă începând cu 01.12.2023 la programul de modificare a comportamentului de agresiune sexuală, recunoaște vina în comiterea infracțiunii, este la prima abatere conform sentinței.

Instanța de judecată a conchis, că indiferent de ponderea mai mare a factorilor protectivi față de cei criminogeni, se constată că factorii ciminogeni stabiliți în privința condamantului Moraru Serghei prevalează față de cei protectivi. Tot aici, instanța de judecată a constatat că, Moraru Serghei a fost condamant pentru comiterea infracțiunii cu caracter sexual, iar abia începînd cu 01.12.2023 participă la programul de modificare a comportamentului de agresiune sexuală, fapt ce denotă că acesta este în curs de realizare.

Reieșind din cele descrise supra, instanța de recurs va rămâne solidară cu instanța de fond, care a reținut că pedeapsa pe care o execută condamnatul, are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârşirii de noi infracţiuni, atât din partea lui Moraru Serghei, cât şi a altor persoane, or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire şi de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit, totodată, o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea şi nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului şi nici pentru prevenirea săvârşirii de noi infracţiuni.

Contrar celor invocate în recursul depus la caz, instanța de recurs apreciază ca fiind justă și oportună invocarea potrivit cărei la înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, instanța de judecată trebuie să aibă convingerea că riscul recidivării lui este unul minim, ceea ce nu se poate constata în cazul lui Moraru Serghei, care și anterior a mai fost în conflict cu legea, deci după comiterea unei infracțiuni, nu a tras careva concluzii necesare și nu a mers pe calea corijării.

În sensul celor descrise relevant este și faptul, că înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă este un drept al instanței și nu o obligație, or, înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă

se aplică doar cu condiția că instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei aplicate persoanei prin sentința de condamnare, concluzii care urmează a fi trase în baza studierii depline și obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat și în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare.

Astfel, la momentul examinării cererii condamnatului Moraru Serghei în instanța de fond, înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă este prematură şi contrară scopului pedepsei penale, la moment nefiind posibilă reintegrarea condamnatului în societate, deoarece acest lucru nu va contribui la restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului şi prevenirea comiterii de către acesta a unor noi infracțiuni.

Ținând cont de cele expuse supra, Colegiul apreciază recursul înaintat ca fiind nefondat, fără invocarea a careva circumstațe noi sau relevante întru modificarea soluției adoptate, conținând circumstanțe care deja au fost analizate în instanța de fond și motivate în încheierea emisă.

Din aceste considerente, instanţa de recurs conchide de a respinge recursul avocatului Iana Lichii în interesul condamnatului Moraru Serghei ca nefondat, cu menţinerea încheierii instanţei de fond ca fiind legală şi întemeiată.

În conformitate cu art.449 alin.(1) p.1 lit. a) CPP RM, Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi,

decide:

Respinge ca nefondat recursul avocatului Iana Lichii în interesul condamnatului Moraru Serghei, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central din 06.03.2024, încheiere care se menține fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător Dumitru PUŞCA

Judecătorii Ruslana BURDENIUC

Angela REVENCO